

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2010

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

3 Φεβρουαρίου 2009

**Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Ιανουάριος 2010**

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο συγκυρίας: **3 Μαρτίου 2010**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2010

α) Ε.Ε.-27 – Ευρωζώνη: Περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος βελτιώνεται για δέκατο μήνα, τόσο στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** όσο και την **Ευρωζώνη**, αν και αρκετά ηπιότερα έναντι του Δεκεμβρίου. Συγκεκριμένα, ο σχετικός δείκτης ενισχύεται τον Δεκέμβριο κατά 2,1 μονάδες στην Ε.Ε. και 1,6 μονάδες στην Ευρωζώνη και διαμορφώνεται στις 97,1 και 95,7 μονάδες αντίστοιχα, σε επίπεδα που προσεγγίζουν πλέον αρκετά τους μακροχρόνιους μέσους όρους τους¹. Τον πρώτο μήνα του νέου έτους, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη είναι η **Βιομηχανία** είναι ο τομέας που συμβάλλει περισσότερο – λόγω της μεγαλύτερης στάθμησης - στην άνοδο του κλίματος, με το σχετικό δείκτη να αυξάνεται κατά 3 μονάδες σε ΕΕ και κατά 2 μονάδες στην Ευρωζώνη. Στις **Υπηρεσίες**, ο σχετικός δείκτης ανέρχεται κατά 2 μονάδες στην Ευρωζώνη, αλλά παραμένει αμετάβλητος στην ΕΕ, κυρίως λόγω της μείωσης των προσδοκιών στο Ην. Βασίλειο, ενώ στο **Λιανικό Εμπόριο** καταγράφεται άνοδος 3 μονάδων στην ΕΕ και 5 μονάδων στην Ευρωζώνη. Αντίθετα με τους υπόλοιπους τομείς, στις **Κατασκευές** οι προσδοκίες των ευρωπαϊκών χωρών υποχωρούν και πάλι, κατά 1 μονάδα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Στην πλευρά της ζήτησης, η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** αυξάνεται κατά μία μονάδα στην ΕΕ και παραμένει σταθερή στην Ευρωζώνη. Η ευρύτερη οικονομική κατάσταση, η οποία εμφανίζει ενδείξεις σταθερής βελτίωσης τους τελευταίους μήνες, αλλά και ο φόβος της ανεργίας που αποκλιμακώνεται επιδρούν θετικά στις προσδοκίες των καταναλωτών. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνεται στις -13 και -14 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, με τις *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* να βελτιώνονται και στις δύο ζώνες, τα *αποθέματα* να αποκλιμακώνονται περαιτέρω και τα *επίπεδα των παραγγελιών* να καταγράφουν άνοδο, ελαφρώς ισχυρότερη στην ΕΕ.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι αντίστοιχοι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -2 και -1 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Από τα στοιχεία δραστηριότητας που διαμορφώνουν το δείκτη, οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα* των επιχειρήσεων επιδεινώνονται κατά δύο μονάδες στην ΕΕ και βελτιώνονται οριακά στην Ευρωζώνη, ενώ οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα ζήτηση* ανακάμπτουν κατά τρεις μονάδες και στις δύο ζώνες. Τέλος, οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης*, παραμένουν αμετάβλητες, τόσο στην ΕΕ όσο και την Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι επιχειρηματικές προσδοκίες βελτιώνονται αισθητά στην ΕΕ και περισσότερο στην Ευρωζώνη και κινούνται στις -3 και -5 μονάδες αντίστοιχα. Τη μεγαλύτερη άνοδο καταγράφουν, ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη, οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα*, ενώ ηπιότερη είναι η βελτίωση στις προσδοκίες

---

¹ Σημειώνεται ότι τα εναρμονισμένα στοιχεία της DG-ECFIN για το οικονομικό κλίμα αναπροσαρμόζονται στις αρχές κάθε έτους στη νέα περίοδο βάσης η οποία στην προκειμένη περίπτωση είναι η περίοδος 1990-2009 (=100).

για την εξέλιξη των πωλήσεων τους επόμενους μήνες. Τέλος, τα αποθέματα αποκλιμακώνονται οριακά στην Ευρωζώνη και διογκώνονται ελαφρά στην ΕΕ.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

	2001-2009			Μ.Ο έτους								
	Min	Max	M.O	2005	2006	2007	2008	2009				
ΕΕ-27	68,0 Φεβ-09	113,9 Ιουν-07	99,2	100,94	108,20	111,12	93,52	79,87				
Ευρωζώνη	70,6 Φεβ-09	112,0 Μαι-07	98,4	99,57	107,24	109,18	93,53	80,78				
Ελλάδα	60,4 Μαρ-09	113,1 Απρ-04	97,4	94,13	103,58	107,86	93,40	70,63				
2009												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	70,3	68,2	68,0	71,1	74,3	77,1	80,5	85,4	87,0	90,0	91,5	95,0
Ευρωζώνη	72,7	71,2	70,6	73,0	75,6	78,3	80,8	84,8	86,7	89,6	91,9	94,1
Ελλάδα	69,4	63,1	60,4	63,0	65,3	72,3	70,7	72,3	75,7	81,8	77,7	75,9
2010												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	97,1											
Ευρωζώνη	95,7											
Ελλάδα	76,1											

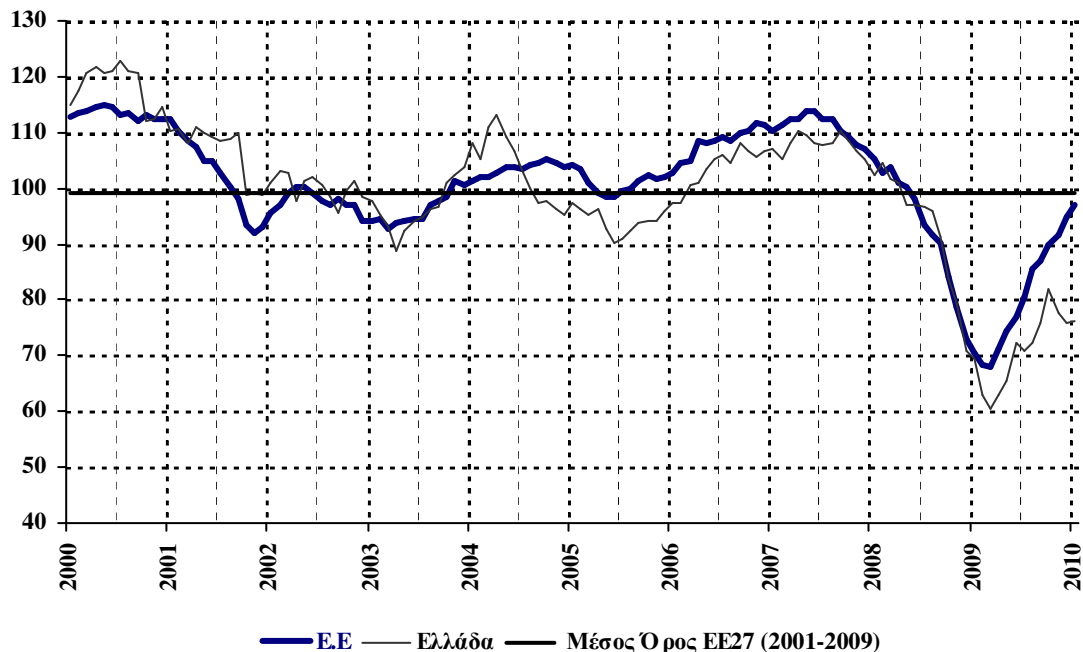
Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Περαιτέρω υποχώρηση - αν και οριακή - καταγράφεται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Κατασκευές**, και στις δύο ζώνες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -34 και -29 μονάδες αντίστοιχα. Καθοριστικά στη μείωση του δείκτη συμβάλλει η επιδείνωση των *προβλέψεων για την απασχόληση*, οι οποίες χειροτερεύουν και στις δύο ζώνες, ενώ αντίθετα, οι προσδοκίες για το *επίπεδο των εργασιών* βελτιώνονται ελαφρά.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** ενισχύεται οριακά στην ΕΕ και δε μεταβάλλεται στην Ευρωζώνη. Αμετάβλητες παραμένουν οι προβλέψεις των καταναλωτών για την *οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους το επόμενο 12μηνο*, ενώ οι αντίστοιχες για την *οικονομική κατάσταση της χώρας* βελτιώνονται ήπια και στις δύο ζώνες. Αντίθετα, η *πρόθεση για αποταμίευση το επόμενο 12μηνο* παραμένει σταθερή στην ΕΕ και υποχωρεί στην Ευρωζώνη, ενώ τέλος, οι προβλέψεις για την *εξέλιξη της ανεργίας το επόμενο 12μηνο* βελτιώνονται ελαφρά στην ΕΕ, αλλά παραμένουν στα ίδια επίπεδα στην Ευρωζώνη.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** – ο οποίος όμως δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος – παραμένει αμετάβλητος, στις +17 μονάδες στην ΕΕ και βελτιώνεται κατά 6 μονάδες στην Ευρωζώνη, φθάνοντας τις +19 μονάδες. Οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* καταγράφουν σημαντική άνοδο στην Ευρωζώνη, όταν στην ΕΕ μειώνονται οριακά, ενώ οι αντίστοιχες για την *τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης* βελτιώνονται

σημαντικά και στις δύο ζώνες. Οι προβλέψεις της *ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* υποχωρούν στην ΕΕ, όμως στην Ευρωζώνη καταγράφουν και αυτές βελτίωση.

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα
(1990-2008=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Σε επίπεδο κρατών, η βελτίωση του οικονομικού κλίματος αφορά στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών. Από τις μεγαλύτερες χώρες, η υψηλότερη άνοδος σημειώνεται στην Ιταλία (+4,2), το Ην. Βασίλειο (+3,2) και την Ολλανδία (+2,7), ενώ στην Πολωνία (+0,9), την Γερμανία (+0,6), την Γαλλία (+0,6) και την Ισπανία (+0,3), η βελτίωση είναι ηπιότερη. Στην Ελλάδα μετά από δύο μήνες διόρθωσης και επιδείνωσης του κλίματος, ο δείκτης σταθεροποιείται, αλλά με αρκετές επιμέρους κλαδικές διαφοροποιήσεις.

β) Ελλάδα: Αμετάβλητο το κλίμα, χαμηλές όμως προσδοκίες στους περισσότερους κλάδους και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα, παραμένει σχεδόν αμετάβλητος τον Ιανουάριο, καθώς διαμορφώνεται στις 76,1 μονάδες, από 75,9 μονάδες του προηγούμενου μήνα. Ανακόπτεται έτσι η πτωτική τάση των τελευταίων δύο μηνών, ενώ ο δείκτης βρίσκεται μεν ακόμα σε χαμηλά επίπεδα, αλλά τουλάχιστον υπερτερεί σε σχέση με τον περυσινό Ιανουάριο. **Παρά τις δυσκολίες δηλαδή, το κλίμα στις αρχές του 2010 είναι πιο ευοίωνο σε σχέση με την εικόνα των αρχών του 2009, καθώς φαίνεται να έχει πραγματοποιηθεί μια διαδικασία προσαρμογής επιχειρήσεων και καταναλωτών στις νέες οικονομικές συνθήκες.** Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η σταθερότητα αυτή προκύπτει από την ευνοϊκότερη εξέλιξη των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία που υπερακοντίζει την επιδείνωση στους υπόλοιπους τομείς, αλλά και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη. Στους άλλους δηλαδή τομείς της οικονομίας καταγράφεται και νέα υποχώρηση των προσδοκιών τον Ιανουάριο, με ιδιαίτερη ένταση μάλιστα στο Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες. Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, τόσο οι *προβλέψεις της παραγωγής*, όσο και οι *εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο της ζήτησης και των παραγγελιών* βελτιώνονται, ενώ και τα *αποθέματα αποκλιμακώνονται* αρκετά.
- στις **Υπηρεσίες** καταγράφεται πτώση, εντονότερη στις *εκτιμήσεις σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* και το *τρέχον επίπεδο εργασιών* και ηπιότερη στις *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης*
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, η υποχώρηση των προσδοκιών είναι εντονότερη από τους λοιπούς τομείς, με τις *εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις*, αλλά και τις *προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης* να φανερώνουν υποτονική δραστηριότητα. Στα *αποθέματα* καταγράφεται ήδη μικρή αποκλιμάκωση, λόγω της περιόδου των εκπτώσεων που ευνοεί τις ρευστοποιήσεις.
- στις **Κατασκευές**, η τάση ανόδου των προηγούμενων τεσσάρων αλλάζει και σημειώνεται υποχώρηση των προσδοκιών, η οποία εκπορεύεται τόσο από την επιδείνωση στις *εκτιμήσεις για το επίπεδο του προγράμματος εργασιών*, αλλά κυρίως από τις *δυσμενέστερες προβλέψεις για την απασχόληση* του κλάδου.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, έντονη υποχώρηση σημειώνεται στις *προσδοκίες των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση* και στις *προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας*, όπου σημειώνεται η *δυσμενέστερη επίδοση μετά τον Απρίλιο του περασμένου έτους*. Οι *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας* επιδεινώνονται και αυτές, αλλά ηπιότερα, ενώ οριακή υποχώρηση καταγράφεται και στην *πρόθεση των ελληνικών νοικοκυριών για αποταμίευση στο επόμενο 12-μηνο*.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2010

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Άνοδος στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** τον Ιανουάριο ανακάμπτει κατά 6 σχεδόν μονάδες, ύστερα από ένα τρίμηνο συνεχούς υποχώρησης, και διαμορφώνεται στις 75,8 μονάδες. Ξεπερνά μάλιστα και την αντίστοιχη περσινή τιμή (68,2 μονάδες), η οποία όμως ήταν μία από τις ιστορικά χαμηλότερες επιδόσεις του δείκτη. **Παρά την οριακή άνοδο, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων του τομέα εξακολουθούν να βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, σημαντικά κατώτερα του μακροχρόνιου μέσου όρου.** Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας τα οποία συνδιαμορφώνουν το δείκτη, όλα καταγράφουν ήπια βελτίωση, με την έννοια των λιγότερο απαισιόδοξων εκτιμήσεων και προβλέψεων. Έτσι οι τρέχουσες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης, όσο και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής αναθερμαίνονται τον Ιανουάριο, ενώ και στα *αποθέματα* καταγράφεται μικρή αποκλιμάκωση. Αναλυτικότερα:

α) Οι **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες** βελτιώνονται τον Ιανουάριο, ύστερα από την πτώση των δύο προηγούμενων μηνών, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -3 μονάδες (από -11). Μία στις πέντε επιχειρήσεις (από 14%) προσδοκά άνοδο το επόμενο τρίμηνο, ενώ το ποσοστό εκείνων που αναμένουν πτώση της παραγωγής τους περιορίζεται ελαφρώς στο 23%.

β) Οι **εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης** παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα τον Ιανουάριο, καθώς το αρνητικό ισοζύγιο αμβλύνεται ελαφρά, στις -47 μονάδες (από -50). Μόλις 5% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι το επίπεδο των παραγγελιών τους βρίσκεται σε υψηλά για την εποχή επίπεδα, ενώ αντίθετα πάνω από τους μισούς δηλώνουν ότι παραγγελίες τους βρίσκονται σε χαμηλότερα για την εποχή επίπεδα.

γ) Οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** βελτιώνονται επίσης οριακά, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -45 μονάδες (από -49), ένα από τα χαμηλότερα όμως επίπεδα του τελευταίου εξαμήνου. Οι μισές επιχειρήσεις δηλώνουν ότι οι παραγγελίες τους βρίσκονται σε χαμηλότερο του κανονικού για την εποχή ύψος, ενώ μόλις ένα 4% δηλώνει το αντίθετο και δείχνει ικανοποιημένο.

δ) Θετική, αν και ήπια, είναι και η μεταβολή στις **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, ύστερα από ένα δίμηνο υποχώρησης, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει μεν σε αρνητικά επίπεδα, αλλά να αμβλύνεται στις -4 μονάδες (από -10). Μία στις πέντε επιχειρήσεις (από μία στις τέσσερις) προβλέπει πτώση των εξαγωγών της, ενώ η πλειονότητα (62%) αναμένει σταθερότητα το επόμενο διάστημα.

δ) Οι σχετικά ευνοϊκότερες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων αποτυπώνονται και στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, με το αντίστοιχο ισοζύγιο να διαμορφώνεται χαμηλότερα κατά 4

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Ιανουάριος 2010

μονάδες σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, στις +18, στην καλύτερη επίδοση των τελευταίων τεσσάρων μηνών, και την πλειονότητα των επιχειρήσεων (2 στις 3) να εκτιμά τα αποθέματά της ως κανονικά για την εποχή. Άλλωστε, έχει υπάρξει μικρή βελτίωση στις **τρέχουσες πωλήσεις** με το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις να διαμορφώνεται στις -6 μονάδες (από -11 τον Δεκέμβριο), υποστηρίζοντας ως ένα βαθμό και τη ρευστοποίηση των αποθεμάτων.

ε) Η τάση αλλάζει και σε σχέση με τις **προβλέψεις για τις πωλήσεις των επιχειρήσεων κατά τους προσεχείς μήνες**, με όσες εκτιμούν ότι αυτές θα μειωθούν, να ξεπερνούν ελαφρά μόνο (-4 από -11 μονάδες τον Δεκέμβριο) όσες προβλέπουν το αντίθετο.

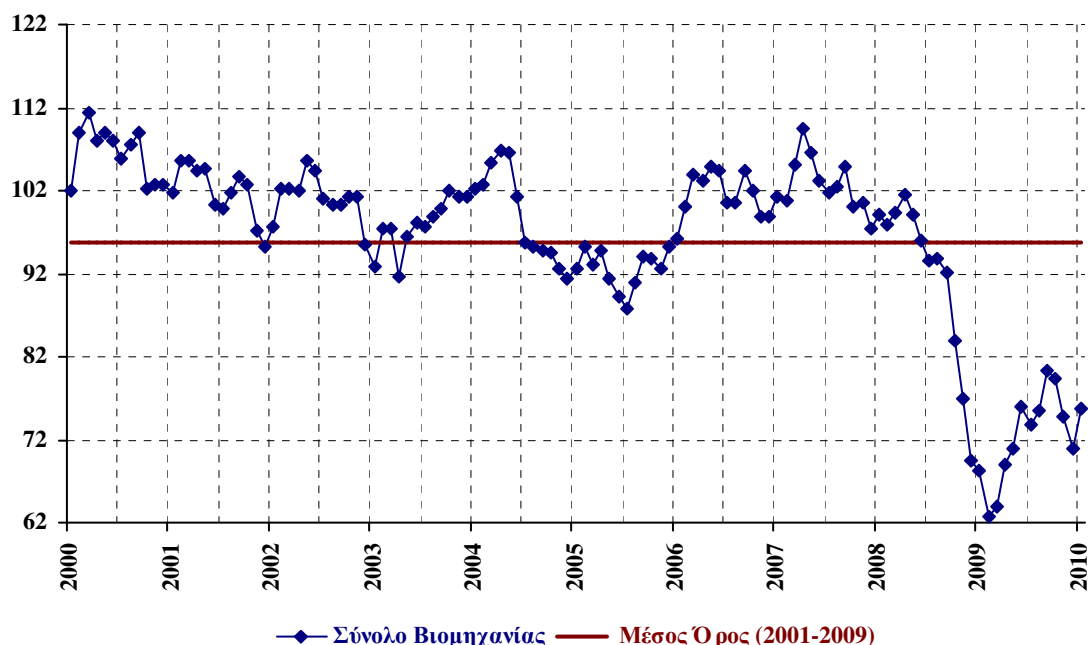
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

		2001-2009		M.O	M.O έτους						
Βιομηχανία (1996-2006=100)		Min	Max	M.O	2005	2006	2007	2008	2009		
		62,8	109,5	95,7	92,6	101,5	102,8	91,9	72,1		
		Φεβ-09	Απρλ-07								
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
68,2	62,8	63,8	68,9	70,9	76,0	73,8	75,5	80,4	79,4	74,8	71,0
2010											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
75,8											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

στ) Η σχετική βελτίωση του κλίματος τον Ιανουάριο δεν αποτυπώνεται εντούτοις στους **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής**, οι οποίοι περιορίζονται περαιτέρω, στους 3,7 (από 4,3 τον

Δεκέμβριο και 4,6 τον Νοέμβριο), σε ιστορικά χαμηλή επίδοση, όπως άλλωστε συμβαίνει και με το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού**, το οποίο περιορίζεται στο 68,1% (από 69,2%). Είναι προφανές ότι η παρατεταμένη υποχώρηση της δραστηριότητας έχει αρχίσει να επηρεάζει πιο δραστικά το πρόγραμμα παραγωγής των επιχειρήσεων.

ζ) Παρά τη βελτίωση, οι **προβλέψεις για την απασχόληση** του τομέα παραμένουν στα επίπεδα του Δεκεμβρίου, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -20 μονάδες, στη δυσμενέστερη επίδοση των τελευταίων οκτώ μηνών, και σχεδόν το ¼ των επιχειρήσεων να προβλέπει περαιτέρω μείωση των θέσεων εργασίας στον τομέα.

η) Ανοδικά κινούνται οι προβλέψεις για **τις τιμές των προϊόντων** το επόμενο τρίμηνο, όπου για πρώτη φορά μετά τον Σεπτέμβριο του 2008, οι πληθωριστικές προβλέψεις του κλάδου υπερέρχουν, αν και οριακά, των προβλέψεων αποκλιμάκωσης, αν και σχεδόν τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις (από 74%) δεν αναμένουν μεταβολές το επόμενο τρίμηνο.

θ) Στο ερώτημα τριμήνου για τις **νέες παραγγελίες** καταγράφεται μικρή υποχώρηση τον Ιανουάριο σε σχέση με τον Οκτώβριο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -7 μονάδες (από -3) και τη συντριπτική πλειονότητα (85% από 62%) να εκτιμά σταθερότητα στο επίπεδο των παραγγελιών της το τελευταίο τρίμηνο σε σχέση με το προηγούμενο.

ι) Σχετικά με τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του περιορίζεται ελαφρά στο 35% (από 38%), ενώ από τους υπόλοιπους, η πλειονότητα (62% από 50%) δηλώνει ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης.

κ) Τέλος, έντονη είναι η βελτίωση που καταγράφεται στις τριμηνιαίες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τη γεωγραφική κατεύθυνση των **εξαγωγών τους προσεχείς μήνες**, τόσο σε σχέση με τις εξαγωγές προς την ΕΕ και τις Βαλκανικές χώρες, όσο και προς τον υπόλοιπο κόσμο, με τα σχετικά ισοζύγια και στις τρεις κατηγορίες να διαμορφώνονται σε θετικά επίπεδα, στα υψηλότερα μετά την έρευνα Ιουλίου 2008.

Στους επιμέρους κλάδους, με εξαίρεση τα Κεφαλαιουχικά αγαθά, όπου σημειώνεται υποχώρηση των προσδοκιών, στα Καταναλωτικά και τα Ενδιάμεσα αγαθά οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Ιανουάριο βελτιώνονται. Αναλυτικότερα:

Στα **Καταναλωτικά Αγαθά**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών, μετά από δύο μήνες συνεχούς υποχώρησης, βελτιώνεται τον Ιανουάριο κατά 6 περίπου μονάδες και διαμορφώνεται στις 82,8 μονάδες, επίδοση ελαφρώς ανώτερη της αντίστοιχης περσινής (81,3 μονάδες). Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, άνοδο οκτώ μονάδων παρουσιάζουν οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη παραγωγή, με το σχετικό ισοζύγιο να είναι οριακά πλέον αρνητικό (στις -3 μονάδες). Οι προβλέψεις για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου καταγράφουν επίσης ελαφρά βελτίωση, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τις εκτιμήσεις για τα επίπεδα των παραγγελιών και της εγχώριας ζήτησης, όπου το σχετικό ισοζύγιο βρίσκεται στην καλύτερη για το τελευταίο τρίμηνο επίδοση, στις -29 μονάδες (από -35). Ανάλογη είναι και η άνοδος που

καταγράφεται στις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες εξωτερικού, παρόλο που οι προβλέψεις για τις εξαγωγές του επόμενου τριμήνου επιδεινώνονται ελαφρά. Σε σταθερά αρνητικά επίπεδα κινούνται και οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου (στις -18 μονάδες ο), ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα καταγράφουν ήπια αποκλιμάκωση και επανέρχονται στα επίπεδα του Οκτωβρίου, στις +11 μονάδες (από +17). Στα τριμηνιαία ερωτήματα του Ιανουαρίου, οι θετικές εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες εμφανίζονται σημαντικά εξασθενημένες, ενώ και το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι η παραγωγική τους δραστηριότητα διεξάγεται απρόσκοπτα περιορίζεται ελαφρώς στο 48% (από 53%), με τις μισές επιχειρήσεις να αναφέρουν την ανεπαρκή ζήτηση ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία τους. Τέλος, έντονη είναι η άνοδος που καταγράφεται, σε σχέση με τη μέτρηση Οκτωβρίου, στις εξαγωγές προς τις Βαλκανικές χώρες και τον υπόλοιπο κόσμο.

Στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών υποχωρεί σημαντικά και διαμορφώνεται στις 63,4 από τις 74,2 μονάδες τον Δεκέμβριο, στη δεύτερη χαμηλότερη επίδοση του τελευταίου 12μήνου. Τα περισσότερα στοιχεία δραστηριότητας επιδεινώνονται: η έντονη διόγκωση των αποθεμάτων, με το ισοσκελισμένο ισοζύγιο του Δεκεμβρίου να ανέρχεται τον Ιανουάριο στις +16 μονάδες, εκπορεύεται εν πολλοίς από την επιδείνωση στις εκτιμήσεις των παραγγελιών, όπου το σχετικό ισοζύγιο βρίσκεται στη χαμηλότερη επίδοση του τελευταίου επταμήνου (-61 μονάδες από -47). Οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις του επόμενου διαστήματος άλλωστε επιδεινώνονται και πάλι. Το ίδιο συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την πορεία της απασχόλησης του κλάδου, όπου καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο και το 17% προβλέπει πτώση. Οριακή είναι και η υποχώρηση στις προβλέψεις για την παραγωγή το επόμενο διάστημα, με το 44% (από 39%) να αναμένει πτώση και το 16% (από 12%) άνοδο, ενώ εννιά στις δέκα επιχειρήσεις προβλέπουν σταθερότητα στις τιμές του κλάδου. Σε σχέση με τη μέτρηση Οκτωβρίου, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία διευρύνεται ελαφρώς στο 27% (από 24%), με τους υπόλοιπους να αναφέρουν τη χαμηλή ζήτηση ως το κύριο πρόβλημα της δραστηριότητάς τους. Τέλος, οι εξαγωγικές επιδόσεις προς την ΕΕ και τα Βαλκάνια έχουν βελτιωθεί αρκετά σε σύγκριση με τον Οκτώβριο.

Άνοδο έξι μονάδων σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ενδιάμεσα Αγαθά**, ύστερα από ένα τρίμηνο συνεχούς υποχώρησης, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 69,6 μονάδες (από 63,8 μονάδες), επίδοση σημαντικά ανώτερη της περσινής (54,2 μονάδες). Αν και οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση, βρίσκονται στο πολύ χαμηλό επίπεδο των -67 μονάδων, ενισχύονται οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της παραγωγής (24% των επιχειρήσεων έναντι 16% τον προηγούμενο μήνα). Οι εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού περιορίζονται οριακά, ενώ και οι προβλέψεις των εξαγωγών το επόμενο διάστημα βελτιώνονται ελαφρά μετά από τρεις μήνες πτώσης, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -4 μονάδες (από -14). Οι προσδοκίες για την απασχόληση του κλάδου περιορίζονται επίσης οριακά, με το σχετικό ισοζύγιο να υποχωρεί στις -26 μονάδες (από -24), ενώ ήπια αποκλιμάκωση καταγράφουν τα αποθέματα. Οι αποπληθωριστικές προσδοκίες στις τιμές υπερσχύουν οριακά των προβλέψεων ανόδου (-1 το σχετικό ισοζύγιο από -6 μονάδες), ενώ το ποσοστό χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού υποχωρεί στη χαμηλότερη επίδοση του εννεαμήνου, στο 64,6%. Στο τριμηνιαίο

ερώτημα σχετικά με τις νέες παραγγελίες, το 82% των επιχειρήσεων εκτιμά σταθερότητα (από 58% τον Οκτώβριο), ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του παραμένει στο 26%. Επτά στις δέκα (από έξι στις δέκα τον Οκτώβριο) επιχειρήσεις δηλώνουν και πάλι την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, ενώ τέλος, οι εκτιμήσεις για άνοδο των εξαγωγών των επιχειρήσεων προς την ΕΕ και τις λοιπές χώρες έχουν ενισχυθεί σε σχέση με τη μέτρηση Οκτωβρίου.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Περαιτέρω επιδείνωση προσδοκιών

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές σημειώνει τον Ιανουάριο υποχώρηση για δεύτερο μήνα, μετά την άνοδο των φθινοπωρινών μηνών και διαμορφώνεται στις 64,1 μονάδες από 68,1 μονάδες τον Δεκέμβριο. Η επίδοση αυτή είναι η χαμηλότερη των τελευταίων εννέα μηνών έχοντας ουσιαστικά επανέλθει στα περυσινά επίπεδα (65 μονάδες τον Ιανουάριο του 2009). **Το γεγονός αυτό φανερώνει εν τέλει τη συνεχιζόμενη δυσαρέσκεια και απογοήτευση από τη δραστηριότητα στον τομέα και την παρατεινόμενη αβεβαιότητα για τις εξελίξεις του 2010.** Στους επιμέρους δείκτες δραστηριότητας, οι πολύ αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα πορεία των εργασιών τους αμβλύνονται ελαφρά, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -18 μονάδες (από -23), αν και οι εκτιμήσεις για το επίπεδο προγράμματος των εργασιών δεν μεταβάλλονται αντίστοιχα και παραμένουν σε αρκετά χαμηλά επίπεδα. Ισχυρή επιδείνωση, σημειώνεται όμως στη απασχόληση, με τις προβλέψεις να διαμορφώνονται στη χειρότερη επίδοση του τελευταίου οκταμήνου (στις -42 μονάδες από -34 τον Δεκέμβριο) και σχεδόν τις μισές επιχειρήσεις (από 41%) να αναμένουν και νέα πτώση στο επόμενο τρίμηνο.

Η πτώση της δραστηριότητας αποτυπώνεται άλλωστε στην ευρεία υποχώρηση των μηνών εξασφαλισμένης δραστηριότητας που διαμορφώνονται πλέον κάτω από ένα έτος (11 μήνες), τη χαμηλότερη επίδοση από τις αρχές του 2005. Σε όρους τιμών, η εξομάλυνση των αποπληθωριστικών προσδοκιών του Δεκεμβρίου δίνει τη θέση της σε νέα άνοδο του ποσοστού που προβλέπει πτώση (35% έναντι 30%). Το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του παραμένει στη χαμηλότερη τιμή του τελευταίου 12μήνου, στο 10%, με το 35% να προβάλλει ως σημαντικότερο εμπόδιο στην ομαλή διεξαγωγή της δραστηριότητάς του τη χαμηλή ζήτηση, το 1/3 την ανεπαρκή χρηματοδότηση, αλλά και μία στις πέντε επιχειρήσεις, κυρίως στις Κατασκευές Δημοσίων Έργων, να επισημαίνει παράγοντες που συσχετίζονται με την ευρύτερη οικονομική δυσχέρεια, τη γραφειοκρατία, την καθυστέρηση στην υλοποίηση έργων από το ΕΣΠΑ, αλλά και τις συνήθεις μεγάλες εκπτώσεις που αναγκάζονται να προβούν κατά τις δημοπρατήσεις έργων.

Η υποχώρηση των προσδοκιών του τομέα τον Ιανουάριο εκπορεύεται από τα Δημόσια Έργα και τις Ιδιωτικές Κατασκευές. Αναλυτικότερα:

Στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, μετά την ήπια άνοδο του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών από τον Ιούλιο και μετά, τον Ιανουάριο καταγράφεται αλλαγή τάσης και υποχώρηση του δείκτη στις 55 μονάδες (από 59,6 μονάδες), επίδοση ωστόσο σημαντικά υψηλότερη από την

αντίστοιχη περσινή (40,7 μονάδες). Η εξέλιξη αυτή εκπορεύεται κυρίως από δυσμενέστερες προβλέψεις για την απασχόληση, όπου το σχετικό ισοζύγιο απαντήσεων συνεχίζει να υποχωρεί για τρίτο συνεχή μήνα και να διαμορφώνεται στις -39 μονάδες, τη χειρότερη επίδοση του τελευταίου εξαμήνου. Η τρέχουσα πάντως πορεία των εργασιών αξιολογείται για πρώτη φορά μετά τον Οκτώβριο του 2008 θετικά. Όμως οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους παραμένουν έντονα αρνητικές, παρόλο που είναι αμετάβλητες για τρίτο συνεχή μήνα, ενώ και οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας ενισχύονται ελαφρά στους 7,9 μήνες (από 6,8 τον Δεκέμβριο). Σχετικά με τις τιμές, οι προσδοκίες υποχώρησης υπερτερούν και πάλι έντονα, ύστερα από δύο μήνες ενίσχυσης των πληθωριστικών πιέσεων, ενώ τέλος σταθερά το μικρό 18% των επιχειρήσεων, δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία της δραστηριότητάς του. Οι μισές επιχειρήσεις από την άλλη πλευρά, προβάλλουν τη χαμηλή ζήτηση ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, ενώ ένα 26% τις δυσκολίες στη χρηματοδότηση.

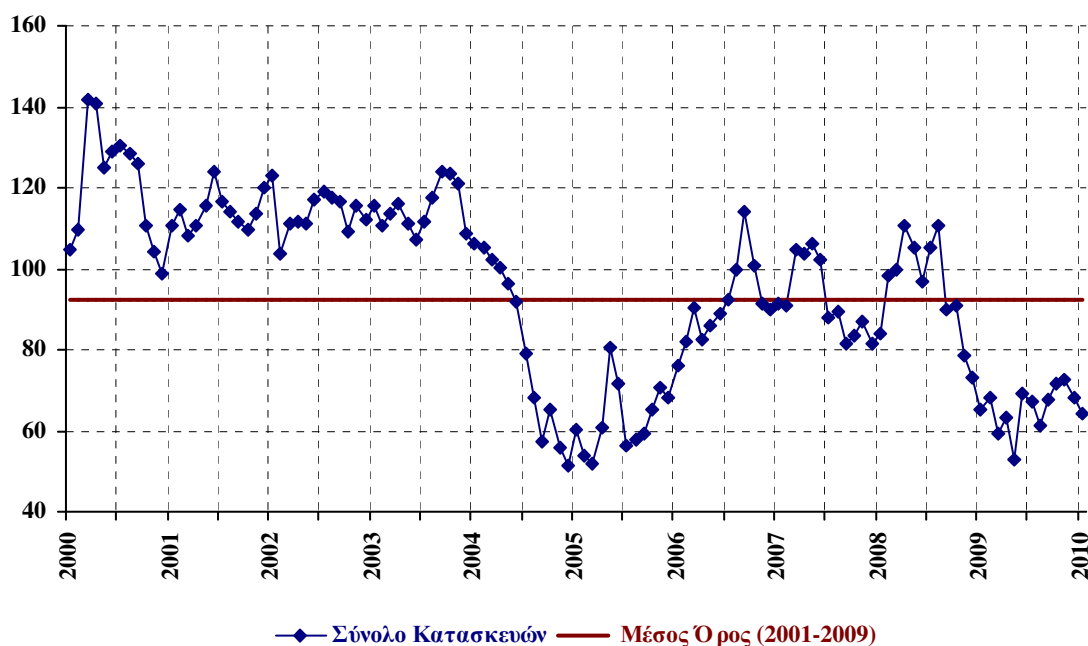
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

		2001-2009			Μ.Ο έτους						
		Min	Max	M.O	2005	2006	2007	2008	2009		
Κατασκευές (1996-2006=100)		51,4	123,8	92,4	63,0	91,1	92,5	95,3	65,5		
		Δεκ-04	Σεπτ-03								
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
65,0	68,3	59,1	63,0	52,8	69,0	67,4	61,5	67,6	71,6	72,4	68,1
2010											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
64,1											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών υποχωρεί και στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**, για δεύτερο συνεχή μήνα και διαμορφώνεται στις 68,8 μονάδες (από 72,3 μονάδες), στο χαμηλότερο επίπεδο του τελευταίου οκταμήνου, χαμηλότερα ακόμα και από την αντίστοιχη περσινή επίδοση (80,7 μονάδες). Παρόλο που ο δείκτης είχε σταθεροποιηθεί σε επίπεδα άνω των 70 μονάδων το διάστημα αυτό, οι αυξομειώσεις συνεχίστηκαν καθόλη τη διάρκεια του 2009. Ο κλάδος των Κατασκευών Δημοσίων Έργων παρουσιάζει άνοδο του ποσοστού των επιχειρήσεων που εκτιμούν επιδείνωση στην τρέχουσα πορεία των εργασιών τους (40% από 36%), ενώ και οι αντίστοιχες βραχυπρόθεσμες προβλέψεις παραμένουν έντονα αρνητικές (στις -30 μονάδες). Οι εξελίξεις αυτές εξακολουθούν να «κοστίζουν» θέσεις εργασίας, αφού σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις αναμένουν περαιτέρω μείωσή της το επόμενο διάστημα (από 43%). Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας περιορίζονται επίσης σημαντικά, στη χαμηλότερη τιμή από τις αρχές του 2005, στους 12,4, έχοντας μειωθεί σχεδόν κατά το ήμισυ σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή επίδοση. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία παραμένει στο ιδιαίτερα χαμηλό 6%. Από τους υπόλοιπους, πάνω από το 1/3 κρίνει ως σημαντικότερο εμπόδιο στην ομαλή λειτουργία του την ανεπαρκή χρηματοδότηση, ένα 28% τη χαμηλή ζήτηση και ένα 26% διάφορους άλλους λόγους μεταξύ των οποίων την καθυστέρηση στην υλοποίηση έργων από το ΕΣΠΑ, τις μεγάλες εκπτώσεις κατά τις δημοπρατήσεις έργων και τη σχετική γραφειοκρατία.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Περαιτέρω υποχώρηση των προσδοκιών

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο **Λιανικό Εμπόριο** υποχωρούν τον Ιανουάριο για τρίτο μήνα και διαμορφώνονται στις 75,3 μονάδες (από 81 μονάδες τον Δεκέμβριο), στην κατώτερη επίδοση του τελευταίου εννεαμήνου, αλλά υψηλότερα κατά 10 μονάδες σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή επίδοση. **Η μείωση των προσδοκιών δηλαδή συνεχίζεται, παρά την έναρξη των χειμερινών εκπτώσεων στα μέσα του μήνα, με τις επιχειρήσεις να δείχνουν διστακτικές ως προς την εξέλιξή τους.** Οι περισσότεροι δείκτες δραστηριότητας υποχωρούν, με εξαίρεση τα αποθέματα, όπου ακριβώς λόγω της έναρξης των εκπτώσεων καταγράφεται μικρή αποκλιμάκωσή τους. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, πτώση για τέταρτο συνεχή μήνα σημειώνεται στις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -23 μονάδες (από -14), σε επίπεδο ανάλογο της αντίστοιχης περσινής επίδοσης, ενώ έντονη είναι η υποχώρηση στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές, στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων πέντε μηνών. Αλλά και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου δεν φανερώνουν προσδοκίες ανάκαμψης, καθώς εξασθενούν περαιτέρω, με το σχετικό ισοζύγιο να περιορίζεται μάλιστα κατά 15 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -16 μονάδες. Παρά τις δυσκολίες το ισοζύγιο της απασχόλησης αν και διαμορφώνεται λίγο χαμηλότερα (στις +12 μονάδες, από +14) παραμένει θετικό, με αποτέλεσμα ο τομέας αυτός να είναι ο μόνος ο οποίος συνεισφέρει με νέες θέσεις εργασίας στην ελληνική οικονομία αυτή την περίοδο. Τέλος, η πτώση των τιμών συνεχίζεται, καθώς υπάρχει πλέον και η επίδραση της εποχικότητας λόγω της περιόδου των εκπτώσεων.

Σε κλαδικό επίπεδο, η εξαίρεση στη γενική επιδείνωση στους περισσότερους κλάδους είναι τα Πολυκαταστήματα, όπου σημειώνεται άνοδος των προσδοκιών. Αναλυτικότερα:

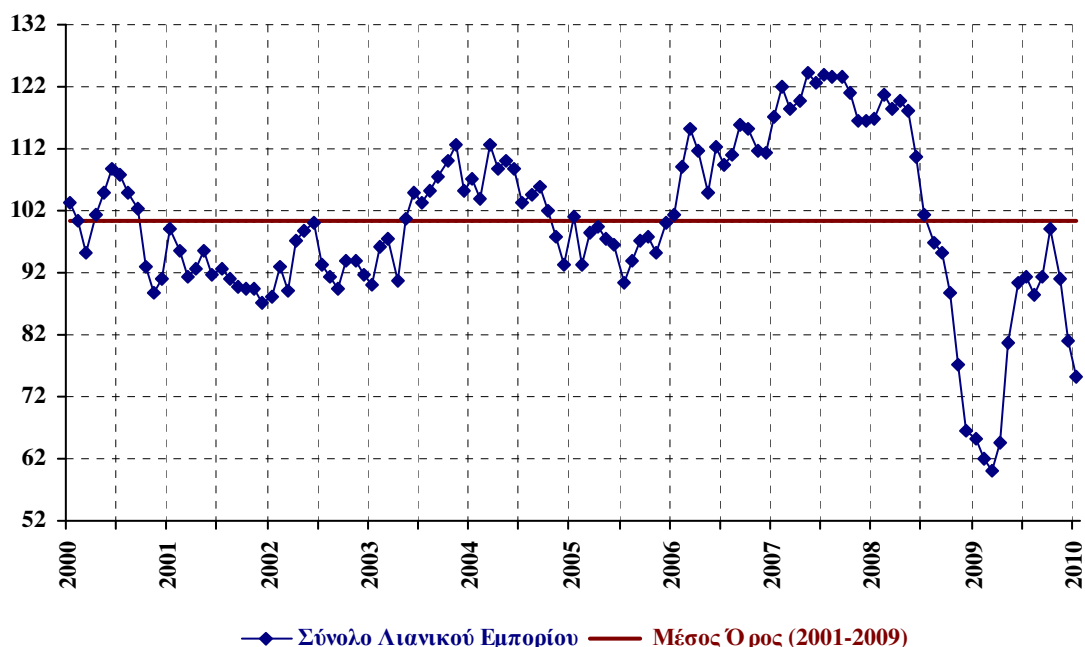
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

			2001-2009	Μ.Ο έτους							
	Min	Max	M.O	2006	2007	2008	2009	2009			
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)	60,2	124,3	100,4	110,8	120,8	102,5	80,7	80,5			
	Μαρ-09	Μαι-07									
2009											
I	Φ	Μ	A	Μ	I	I	A	Σ	O	N	Δ
65,3	61,9	60,2	64,5	80,7	90,4	91,4	88,5	91,4	99,0	91,1	81,0
2010											
I	Φ	Μ	A	Μ	I	I	A	Σ	O	N	Δ
75,3											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** υποχωρεί για δεύτερο μήνα και διαμορφώνεται στις 94,9 μονάδες (από 103,5), επίδοση χαμηλότερη μάλιστα και της αντίστοιχης περσινής (104,7 μονάδες). Σε σχέση με τις τρέχουσες πωλήσεις τους, το ποσοστό των επιχειρήσεων του κλάδου που δηλώνουν ικανοποιημένες περιορίζεται ελαφρά στο 52% (από 59%), εξέλιξη η οποία άλλωστε συμβαδίζει και με την αποτίμηση των αποθεμάτων σε υψηλότερα για την εποχή επίπεδα από μία στις πέντε επιχειρήσεις (από 12%). Οι θετικές προβλέψεις των επιχειρήσεων στα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας εξασθενούν επίσης, με τα ισοζύγια για τις βραχυπρόθεσμες παραγγελίες προς τους προμηθευτές και τις πωλήσεις του κλάδου να περιορίζονται κατά το ήμισυ σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, στις +16 και +20 μονάδες αντίστοιχα, αν και εξακολουθούν να είναι θετικές. Να σημειωθεί επίσης η σημαντική ενίσχυση των ευνοϊκών προβλέψεων για την εξέλιξη της απασχόλησης, με το 44% των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο στο επόμενο τρίμηνο. Τέλος, σε σχέση με τις

τιμές, ο σχετικός δείκτης παραμένει θετικός, γεγονός που υποδηλώνει ότι σταθερά το τελευταίο δίμηνο οι επιχειρήσεις που προβλέπουν άνοδο στις τιμές το επόμενο διάστημα υπερακοντίζουν αυτές που προβλέπουν μείωση.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση** εξασθενούν έντονα τον Ιανουάριο, με το δείκτη να υποχωρεί κατά 10 μονάδες, στις 85,4, τη χαμηλότερη επίδοση του τελευταίου επταμήνου, στα επίπεδα όμως της αντίστοιχης περσινής. Στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, οι εξελίξεις είναι δυσμενέστερες έναντι του Δεκεμβρίου, με εξαίρεση τα αποθέματα, όπου σημειώνεται ελαφρά μείωση του ποσοστού των επιχειρήσεων που τα κρίνουν υψηλά για την εποχή (στο 23% από 27%). Σε σχέση με τις τρέχουσες πωλήσεις τους, οι επιχειρήσεις εκτιμούν σε ποσοστό 38% (από 24%) ότι αυτές έχουν μειωθεί το τελευταίο τρίμηνο, με το σχετικό ισοζύγιο να ξαναγίνεται αρνητικό (-12 μονάδες από +4). Ούτε όμως και για τις πωλήσεις του επόμενου διαστήματος υπάρχουν πολλά περιθώρια αισιοδοξίας, καθώς ο σχετικός δείκτης γίνεται αρνητικός για πρώτη φορά μετά τον περσινό Απρίλιο (στις -9 από +10 μονάδες). Λόγω των εκπτώσεων, οι παραγγελίες προς τους προμηθευτές υποχωρούν, και έτσι το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν μείωση διπλασιάζεται στο 32%. Οι δυσμενείς προβλέψεις επηρεάζουν όμως και τις προβλέψεις της απασχόλησης, αφού καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο, αν και η συντριπτική πλειονότητα (88%) προβλέπει σταθερότητα. Τέλος, σε σχέση με τις τιμές, η κυριαρχία των αποπληθωριστικών προσδοκιών διατηρείται και αυτόν το μήνα.

Μετά την έντονη επιδείνωση των προσδοκιών τον Δεκέμβριο στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Ιανουάριο παραμένουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα, στις 65,7 μονάδες, σε επίδοση ελαφρώς υψηλότερη της αντίστοιχης περσινής. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους παραμένουν έντονα αρνητικές, αν και αμβλύνονται ελαφρά στις -39 μονάδες (από -44). Τα αποθέματα, αν και παραμένουν διογκωμένα, αποκλιμακώνονται σε σχέση με τον Δεκέμβριο (στις +27 μονάδες από +35). Αλλά και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου περιορίζονται στα δυσμενέστερα επίπεδα του τελευταίου εξαμήνου, με αποτέλεσμα χαμηλές παραγγελίες προς προμηθευτές. Σε όρους απασχόλησης, ο κλάδος χάνει θέσεις εργασίας, καθώς ούτε μία επιχείρηση δεν αισιοδοξεί για αύξηση της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο και 12% αναμένει πτώση. Για την πορεία των τιμών, οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης υπερδιπλασιάζονται τον Ιανουάριο στο 48% των επιχειρήσεων, καθώς πληθαίνουν οι σχετικές προσφορές από τις επιχειρήσεις του κλάδου.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά** συνεχίζουν να υποχωρούν, για τρίτο μήνα, με το σχετικό δείκτη διαμορφώνεται στις 59,3 μονάδες (από 62,1), στη δυσμενέστερη επίδοση μετά τον περσινό Απρίλιο, αλλά πάντως σημαντικά υψηλότερα της αντίστοιχης περσινής, ιστορικά χαμηλής, επίδοσης (23,7 μονάδες). Η σύντομη διάρκεια του μέτρου της απόσυρσης δεν επιτρέπει ανάκαμψη προσδοκιών με αποτέλεσμα το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις να περιορίζεται στις -50 μονάδες (από -40), στη χειρότερη επίδοση του τελευταίου εννεαμήνου, παρόλο που τα αποθέματα δεν διογκώνονται περαιτέρω. Πολύ χαμηλές θα είναι οι παραγγελίες προς προμηθευτές, με τρεις στις πέντε επιχειρήσεις να αναμένουν και νέα μείωσή τους και μόλις μία στις δέκα άνοδο, ενώ δυσμενείς είναι και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου. Μετά την έντονη διεύρυνση του αρνητικού ισοζυγίου για την απασχόληση τον περασμένο μήνα, τον Ιανουάριο ενισχύεται

η τάση σταθερότητας, αν και το σχετικό ισοζύγιο είναι πολύ αρνητικό στις -38 μονάδες (από -47). Σε σχέση με τις τιμές τέλος, πάνω από επτά στις δέκα επιχειρήσεις αναμένουν σταθεροποίηση το επόμενο τρίμηνο.

Τα **Πολυκαταστήματα**, είναι ο μόνος κλάδος όπου καταγράφεται βελτίωση επιχειρηματικών προσδοκιών τον Ιανουάριο. Ο σχετικός δείκτης αυξάνεται στις 123,5 μονάδες (από 113,5 τον Δεκέμβριο) και διαμορφώνεται στην υψηλότερη τιμή της τελευταίας διετίας. Η σταθεροποίηση πάντως των προσδοκιών του κλάδου σε αρκετά ικανοποιητικά επίπεδα και χωρίς ιδιαίτερες διακυμάνσεις, έχει ήδη ξεκινήσει από το καλοκαίρι του 2009, ενδεικτικό της σταδιακής εξόδου αυτού του τμήματος της αγοράς από την κρίση. Ιδιαίτερα ικανοποιητικές είναι τρέχουσες πωλήσεις, με το 64% των επιχειρήσεων να δηλώνει ότι αυτές έχουν αυξηθεί. Άλλα και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις το επόμενο τρίμηνο παραμένουν ιδιαίτερα θετικές, παρόλο που έχει ελαφρώς διορθωθεί το ποσοστό εκείνων που αναμένουν άνοδο (63% από 77%). Εξάλλου, τα αποθέματα αποκλιμακώνονται κατακόρυφα, μετά την άνοδο του περασμένου διμήνου, ενδεικτικό της καλής πορείας των πωλήσεων του κλάδου. Συνέπεια αυτής της ρευστοποίησης είναι σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις του κλάδου να προβλέπουν ανάκαμψη των παραγγελιών προς προμηθευτές. Μόνο αρνητικό σημείο είναι η εξασθένιση του θετικού ισοζυγίου στην απασχόληση στις +14 μονάδες (από +18), με τη συντριπτική πλειονότητα (86%) να αναμένει πάντως σταθερότητα.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: *Ήπια επιδείνωση των προσδοκιών*

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** υποχωρεί για τρίτο μήνα και διαμορφώνεται στις 67,2 μονάδες (από 70,6). Η επίδοση αυτή είναι η χαμηλότερη μετά τον Απρίλιο του περασμένου έτους, αλλά είναι ελαφρώς ανώτερη της αντίστοιχης περσινής (62,6 μονάδες). Όλα τα στοιχεία δραστηριότητας των επιχειρήσεων επιδεινώνονται: οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα υποχωρούν για πέμπτο μήνα, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στη χειρότερη επίδοση από τα μέσα του 2003, στις -24 μονάδες (από -19), ενώ πτωτικές είναι και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διπλασιάζεται στις -10 μονάδες. Η υποτονική δραστηριότητα αυτής της περιόδου δεν αναμένεται να ενισχυθεί στο προσεχές διάστημα, καθώς και οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης γίνονται ακόμα πιο αρνητικές: το 1/3 των επιχειρήσεων διατυπώνει προβλέψεις και νέας υποχώρησης της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο. Σε αυτό το δυσμενές περιβάλλον, οι προβλέψεις για την απασχόληση επιδεινώνονται περαιτέρω, με σχεδόν το 1/3 των επιχειρήσεων να προβλέπει υποχώρηση (από 26%) και το σχετικό ισοζύγιο να λαμβάνει τη χαμηλότερη τιμή του από τον περσινό Φεβρουάριο (-21 μονάδες από -16). Ως προς τις τιμές, η εικόνα παραμένει αμετάβλητη τους τέσσερις τελευταίους μήνες, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -7 με -8 μονάδες. Αμετάβλητο παραμένει επίσης και το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία (30%), με εκείνους που δηλώνουν το αντίθετο να κρίνουν σε ποσοστό 29% την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο πρόσκομμα στη δραστηριότητά τους και την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης (17%), όπως και τη δυσμενή δημοσιονομική κατάσταση της χώρας (21%) να ακολουθούν.

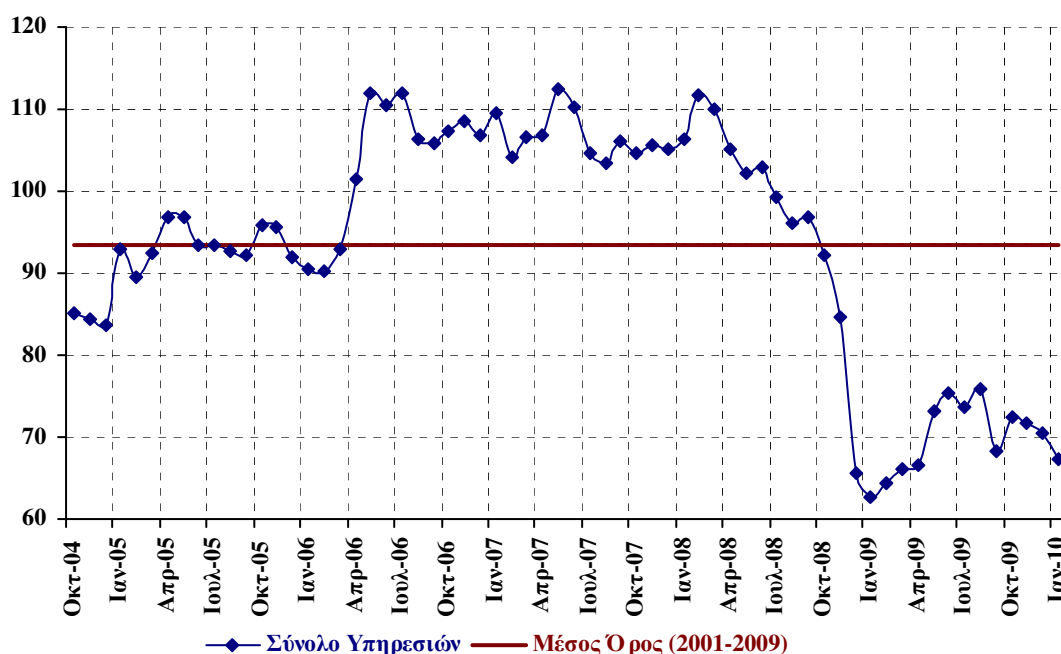
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

			2001-2008	Μ.Ο έτους							
	Min	Max	Μ.Ο	2005	2006	2007	2008	2009			
Υπηρεσίες (1998-2006=100)	62,6	122,5	93,4	93,6	103,7	106,6	97,8	70,1			
	Ιαν-09	3 ^ο τριμ 01									
2008											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	N	Δ
62,6	64,5	66,0	66,7	73,2	75,3	73,7	75,8	68,4	72,4	71,8	70,6
2009											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	N	Δ
67,2											

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: ΙΟΒΕ

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: ΙΟΒΕ

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια** επιδεινώνονται για τέταρτο μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 69 μονάδες (από 78,4 μονάδες), σε αρκετά χαμηλή επίδοση και ίση με την αντίστοιχη περσινή. Η περίοδος μετά τις γιορτές άλλωστε δεν χαρακτηρίζεται διαχρονικά από ιδιαίτερη κινητικότητα, όμως με δεδομένο ότι ένα μέρος των απόψεων αναφέρεται στην πρώτη εβδομάδα του έτους (εορταστική περίοδος), προκύπτει ότι η σχετική δραστηριότητα ήταν αρκετά υποτονική φέτος. Έτσι οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να αξιολογούν – σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό μάλιστα - ως πτωτική την τρέχουσα κατάσταση τους, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στη χαμηλότερη τιμή του από τον Μάρτιο, στις -30 μονάδες (από -11). Δυσμενείς παραμένουν και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση,

όπου το 28% των επιχειρήσεων δηλώνει μείωσή της το τελευταίο διάστημα (από 22%), ενώ δεν προβλέπεται άμεση ανάκαμψη, σύμφωνα με το 1/3 των επιχειρήσεων του κλάδου. Η μειωμένη ζήτηση φαίνεται να επηρεάζει αρνητικά και τις προβλέψεις για την απασχόληση στον κλάδο το επόμενο διάστημα, όπου το αρνητικό ισοζύγιο διπλασιάζεται στις -24 μονάδες. Οι προβλέψεις για τις τιμές του κλάδου υποδηλώνουν σταθεροποίηση με τάσεις αποκλιμάκωσης, ενώ τέλος, η πλειονότητα των επιχειρήσεων (63% από 50%) δηλώνει την ανεπάρκεια της ζήτησης ως το βασικότερο πρόσκομμα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία της.

Αντίθετα με τα Ξενοδοχεία, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τουριστικά Πρακτορεία** βελτιώνονται για τέταρτο διαδοχικό μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 79 μονάδες (από 76,5), την καλύτερη επίδοση του τελευταίου επταμήνου και κατά 20 μονάδες υψηλότερη σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή. Μάλιστα από τους βασικούς δείκτες δραστηριότητας προκύπτει ότι είναι οι προβλέψεις για το επόμενο τρίμηνο που κινούνται ανοδικά τον Ιανουάριο και όχι οι τρέχουσες εκτιμήσεις, οι οποίες πράγματι επιδεινώνονται και δικαιολογούν την υποτονική δραστηριότητα στα Ξενοδοχεία. Έτσι, για δεύτερο μήνα οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα κατάστασή τους είναι δυσμενείς, αφού καμία επιχείρηση (από 10%) δεν αξιολογεί θετικά τη δραστηριότητα και ταυτόχρονα, αποκλιμακώνονται οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση. Από την άλλη πλευρά όμως, οι επιχειρήσεις του κλάδου εμφανίζονται λιγότερο απαισιόδοξες για την εξέλιξη της ζήτησης, με το πολύ αρνητικό ισοζύγιο να αμβλύνεται από τις -29 μονάδες στις -6 τον Ιανουάριο. Έτσι βελτιώνονται και οι προοπτικές της απασχόλησης με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στην υψηλότερη τιμή του από τον Ιούνιο του 2008, στις -6 μονάδες (από -14). Οι τιμές ενισχύονται ελαφρά, αλλά παραμένουν πτωτικές, με τη συντριπτική πλειονότητα (76% από 71%) να αναμένει σταθερότητα το επόμενο διάστημα. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στην επιχειρηματική του λειτουργία μειώνεται στα επίπεδα Σεπτεμβρίου, μόλις στο 6%, με την ανεπάρκεια ζήτησης και κεφαλαίων κίνησης να παραμένουν τα βασικά προσκόμματα στη δραστηριότητα των επιχειρήσεων.

Στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), καταγράφεται υποχώρηση των προσδοκιών για δεύτερο μήνα και ως εκ τούτου ο δείκτης κινείται στις 74,4 μονάδες (από 74,9), κατά 20 μονάδες ανώτερα πάντως της αντίστοιχης περσινής επίδοσης. Στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα εξασθενούν, αν και παραμένουν θετικές, ενώ η ζήτηση εκτιμάται από περισσότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον Δεκέμβριο (23% από 16%) ότι έχει μειωθεί. Οι βραχυπρόθεσμες προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη ζήτηση ωστόσο δεν μεταβάλλονται, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει αρνητικό στις -6 μονάδες, ενώ και οι προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης το επόμενο διάστημα καταγράφουν ελαφρά επιδείνωση, με το 1/3 να αναμένει πτώση (από 30%). Η ανοδική πορεία των τιμών φαίνεται να ενισχύεται περαιτέρω τον Ιανουάριο, παρά το γεγονός ότι η χαμηλή ζήτηση θεωρείται και από αυτόν τον κλάδο ως το βασικότερο πρόσκομμα στη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Έντονη επιδείνωση του κλίματος καταγράφεται στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** (εταιρίες συμβούλων, διαφημιστικές και άλλες υπηρεσίες προς επιχειρήσεις κτλ), αν και ο δείκτης βρίσκεται στη δεύτερη καλύτερη επίδοσή του από τον Οκτώβριο του

2008 στις 70,6 μονάδες (από 76,5). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα των επιχειρήσεων χειροτερεύουν, με το σχετικό ισοζύγιο να περιορίζεται στη χαμηλότερη επίδοση του τελευταίου οκταμήνου, στις -21 μονάδες (από -16), συμβαδίζοντας με τις εξελίξεις στην τρέχουσα ζήτηση, όπου το ποσοστό που δηλώνει ότι αυτή έχει μειωθεί ανέρχεται στο 36% (από 24%). Στο ίδιο κλίμα, οι θετικές προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου εξασθενούν, και το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις +6 μονάδες (από +14 τον Δεκέμβριο), ενώ το ίδιο συμβαίνει και με την απασχόληση, όπου τρεις στις δέκα επιχειρήσεις αναμένουν πτώση (από 18%). Σε σχέση με τις τιμές, οι περισσότερες επιχειρήσεις (82%) επισημαίνουν και πάλι ότι θα παραμείνουν στα ίδια επίπεδα, ενώ περιορίζεται το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι δεν αντιμετωπίζουν εμπόδια στη λειτουργία τους (31% από 39%), με την ανεπάρκεια ζήτησης και κεφαλαίων κίνησης, αλλά και την υπάρχουσα οικονομική κατάσταση να αναφέρονται ως τα βασικότερα προσκόμματα λειτουργίας από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο **Υπηρεσιών Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού** περιορίζονται στη χαμηλότερη επίδοση του τελευταίου επταμήνου, στις 55,7 μονάδες (από 60,9) και αρκετά χαμηλότερα σε σύγκριση με την αντίστοιχη του 2009 (72 μονάδες). Η ευρεία πλειονότητα των επιχειρήσεων (79% από 61%) εκτιμά ότι η τρέχουσα δραστηριότητά της δεν έχει μεταβληθεί σε σχέση με το περασμένο τρίμηνο, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση βαίνουν δυσμενέστερες, με το σχετικό ισοζύγιο να περιορίζεται στη χαμηλότερη τιμή του μετά τον περσινό Απρίλιο, στις -33 μονάδες (από -29). Ούτε όμως οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης είναι ευσίωνες, καθώς ο αντίστοιχος δείκτης καταγράφει κατακόρυφη πτώση στις -31 μονάδες (από -8). Ως εκ τούτου, ιδιαίτερα δυσμενείς εμφανίζονται και οι προοπτικές της απασχόλησης του κλάδου, με μόλις το 6% να προβλέπει άνοδο (από 14%) και το 44% να αναμένει πτώση (από 36%). Σε σχέση με τις τιμές, οι επιχειρήσεις προβλέπουν σε ποσοστό 88% σταθερότητα (από 76%), ενώ τέλος, πάνω από τις μισές επισημαίνουν και πάλι την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικό εμπόδιο στη λειτουργία τους, με την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης να ακολουθεί, σύμφωνα με το 22% των επιχειρήσεων του κλάδου.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2010

Νέα εξασθένιση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχωρεί περαιτέρω τον Ιανουάριο, για τρίτο μήνα και διαμορφώνεται στις -47 μονάδες (από -43), στη χαμηλότερη επίδοσή τους από τον περασμένο Ιούλιο. Ουσιαστικά η καταναλωτική εμπιστοσύνη έχει επανέλθει στα επίπεδα του περυσινού Ιανουαρίου, καθώς **τα μέτρα που θα ληφθούν στο πλαίσιο της δημοσιονομικής προσαρμογής και τα οποία αναμένεται να επηρεάσουν το εισόδημα, δεν έχουν ακόμα προσδιορισθεί με ακρίβεια, με αποτέλεσμα η αβεβαιότητα να παρατείνεται. Όσο συνεχίζεται αυτή η αβεβαιότητα, καθυστερεί και η προσαρμογή της καταναλωτικής συμπεριφοράς στα νέα δεδομένα.** Ο ελληνικός δείκτης εξακολουθεί να βρίσκεται πολύ χαμηλότερα των αντίστοιχων ευρωπαϊκών (στις -13 και -16 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη), ενώ με βάση την επίδοση του Ιανουαρίου, οι Έλληνες είναι οι πλέον απαισιόδοξοι στην Ευρώπη, μετά τους Ρουμάνους. Η υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης κατά τον πρώτο μήνα του έτους, προέρχεται από την επιδείνωση όλων των επιμέρους δεικτών. Έτσι εντείνονται οι αρνητικές προβλέψεις της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών αλλά και της χώρας το επόμενο 12μηνο, ενώ ενισχύεται και η αβεβαιότητα για την πορεία της ανεργίας. Αναλυτικότερα:

■ Σημαντική επιδείνωση των προβλέψεων της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών

Οι προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες καταγράφουν σημαντική επιδείνωση για τρίτο συνεχή μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -27 μονάδες (από -21). Μόνο το 12% (από 13%) των ελληνικών νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ ένα 47% (από 44%) προβλέπει επιδείνωση ή σημαντική επιδείνωση. Οι σχετικοί δείκτες της ΕΕ και της Ευρωζώνης παραμένουν στις -1 και -3 μονάδες αντίστοιχα.

■ Ήπια επιδείνωση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Οι προβλέψεις των ελληνικών νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο επίσης χειροτερεύουν αν και ηπιότερα (κατά 2 μονάδες), με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -32 μονάδες και το 54% (από 52%) να αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση. Πάντως ένας στους πέντε εξακολουθεί να προβλέπει μικρή ή μεγάλη βελτίωση στην οικονομική κατάσταση της χώρας και το 20% σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αυξάνονται στις -5 και -9 μονάδες.

■ Αποδυναμωμένη η πρόθεση για αποταμίευση

Η πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες υποχωρεί κατά μία μονάδα και διαμορφώνεται στις -59 μονάδες, στην ιστορικά χαμηλότερη επίδοση του δείκτη. Μόλις το 16% (από 17%) των ελληνικών νοικοκυριών κρίνει ως πιθανή ή πολύ πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12-μηνο, με τη συντριπτική πλειονότητα (82% από 81%) και πάλι να τη θεωρεί

ως μη πιθανή ή καθόλου πιθανή. Στην ΕΕ και την Ευρωζώνη, οι αντίστοιχοι δείκτες βρίσκονται πολύ υψηλότερα, στις -4 και -6 μονάδες.

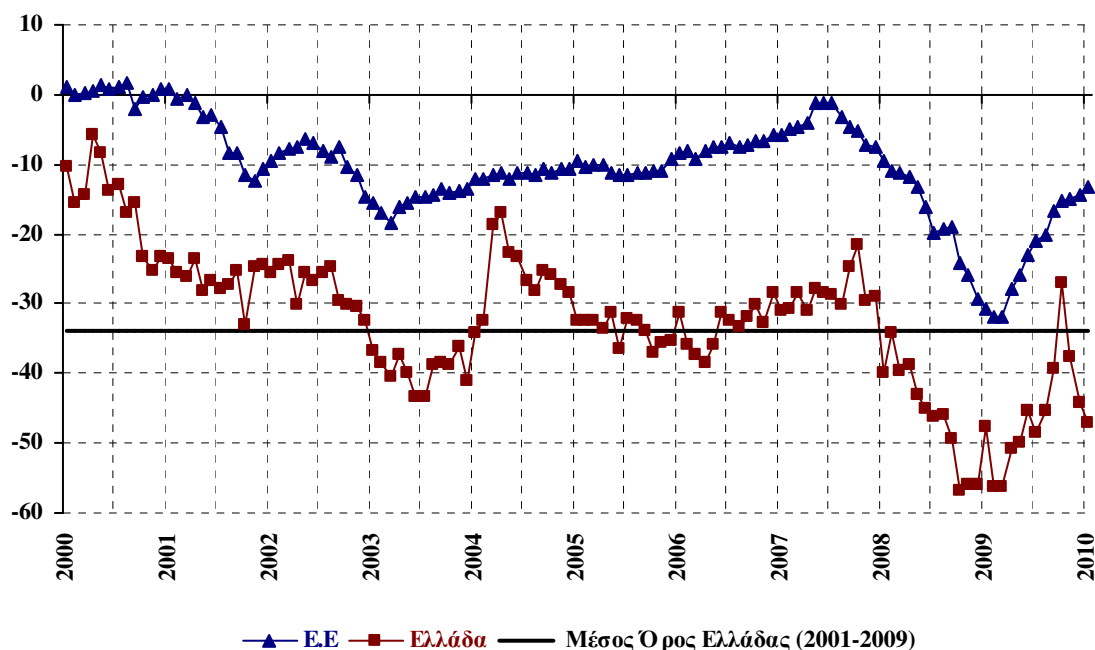
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			2001-2008		Μ.Ο έτους							
	Min	Max	Μ.Ο		2005	2006	2007	2008	2009			
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-11,5		-10,7	-7,5	-4	-17	-23			
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,1		-13,8	-9,0	-4,9	-18,1	-24,7			
Ελλάδα	-56,9 Οκτ-08	-16,9 Απρ-04	-34,0		-33,8	-33,3	-28,5	-46,0	-45,7			
2009												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-30,6	-31,8	-31,9	-27,9	-25,9	-22,9	-21,0	-20,1	-16,7	-15,3	-15,1	-14,3
Ευρωζώνη	-30,5	-32,9	-34,2	-30,5	-28,2	-25,1	-23,1	-22,1	-19,1	-17,7	-17,3	-16,1
Ελλάδα	-47,6	-56,2	-56,2	-50,8	-50,0	-45,3	-48,5	-45,3	-39,4	-27,1	-37,6	-44,1
2010												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-13,1											
Ευρωζώνη	-15,8											
Ελλάδα	-47,2											

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

■ Περαιτέρω διεύρυνση των δυσμενών προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας

Οι δυσοίωνες προβλέψεις των καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες, ενισχύονται περαιτέρω τον Ιανουάριο, με το σχετικό δείκτη να ανέρχεται πλέον στις +70 μονάδες (από +62), στη δυσμενέστερη επίδοση μετά τον περσινό Απρίλιο. Η συντριπτική πλειονότητα των καταναλωτών (85%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή ενίσχυση της ανεργίας το επόμενο 12-μηνο, ενώ μόλις το 5% εξακολουθεί να προσδοκά ελαφρά ή αισθητή μείωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +42 και +46 μονάδες.

■ Εξασθένιση και της πρόθεσης για μείζονες αγορές

Αξιοσημείωτη πτώση επισημαίνεται και στην πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, κ.λπ.) τον Ιανουάριο, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -52 μονάδες (από -46) και τα 2/3 των καταναλωτών να δηλώνουν ότι θα προβούν σε μικρή ή μεγάλη μείωση των δαπανών του, έναντι μόλις 8% που εξακολουθεί να δηλώνει πως θα αυξήσει τις δαπάνες του. Στην ΕΕ και Ευρωζώνη, οι αντίστοιχοι αρνητικοί δείκτες περιορίζονται οριακά, στις -22 και -21 μονάδες αντίστοιχα.

■ Εντείνονται οι πληθωριστικές προσδοκίες

Οι προσδοκίες ανόδου των τιμών τον Ιανουάριο ενισχύονται, με το δείκτη εξέλιξης των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες να διαμορφώνεται στις +22 μονάδες (από +16), στην υψηλότερη τιμή του μετά τον περασμένο Μάρτιο. Το 58% των νοικοκυριών (από 55%) κρίνει πως οι τιμές θα αυξηθούν με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 23% (από 22%) αναμένει ότι θα μείνουν αμετάβλητες ή θα μειωθούν. Στους αντίστοιχους δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη, οι προσδοκίες αποκλιμάκωσης των τιμών είναι σαφώς εντονότερες (+3 και -2 μονάδες αντίστοιχα).

■ Περαιτέρω άνοδος στο ποσοστό των νοικοκυριών που «μόλις τα βγάζουν πέρα»

Από τις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, προκύπτει ενίσχυση στο 57% του ποσοστού εκείνων που αναφέρουν ότι «μόλις τα βγάζουν πέρα» (από 52%). Το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα, στο 25-26%, ενώ όσοι αναφέρουν ότι έχουν χρεωθεί περιορίζονται ελαφρώς στο 7% (από 9%), όπως συμβαίνει και με το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους (10% από 13%).

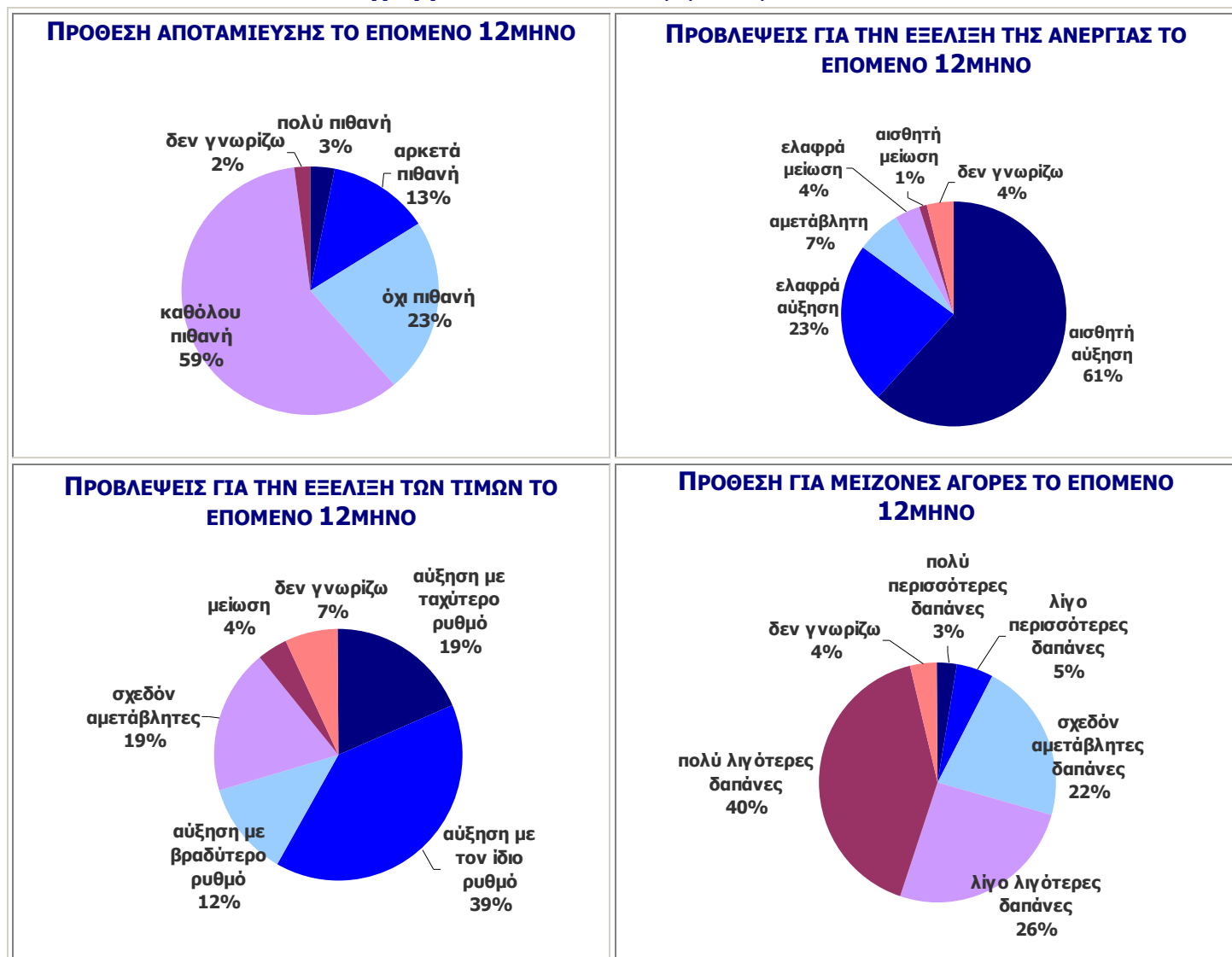
Τον Ιανουάριο, η έρευνα καταναλωτών που διεξάγει το IOBE θέτει **τρία επιπρόσθετα** ερωτήματα που μετριοούνται σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν ακόμα περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση.

Αναλυτικότερα επισημαίνονται τα εξής:

- Ιδιαίτερα ενισχυμένη εμφανίζεται τον Ιανουάριο η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να φθάνει τις -63 μονάδες, καταγράφοντας άνοδο 10 μονάδων σε σχέση με τη μέτρηση Οκτωβρίου, σε επίδοση σημαντικά ανώτερη των αντίστοιχων ευρωπαϊκών μέσων όρων (-74 και -78 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη), αλλά και του μακροχρόνιου μέσου όρου του δείκτη (-66 μονάδες). Το

ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να προβούν σε αγορά αυτοκινήτου το επόμενο 12μηνο προσεγγίζει το 10%.

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών

Πηγή: IOBE

- Στην πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, καταγράφεται μικρή υποχώρηση, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -90 μονάδες (από -86), σε επίδοση αντίστοιχη πάντως με τις ευρωπαϊκές (-89 και -91 σε ΕΕ και Ευρωζώνη). Έτσι μόλις το 4% (από 5% στη μέτρηση του Οκτωβρίου) θεωρεί πιθανό ή πολύ πιθανό να προβεί σε αγορά σπιτιού τον επόμενο χρόνο.
- Βελτιώνεται αντίθετα η πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -61 μονάδες (από -64), ανώτερα του μακροχρόνιου μέσου όρου του δείκτη (-70 μονάδες), όταν οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί δείκτες βρίσκονται στις -57 και -60 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το 18% (έναντι 15% στη μέτρηση Οκτωβρίου) των ελληνικών νοικοκυριών δηλώνει ότι θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανό να πραγματοποιήσει σημαντικές σχετικές δαπάνες.